Η θανατική ποινή (Απόστολος Παπαδημητρίου)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 4 Ιουλίου, 2022

Η θανατική ποινή υπήρξε διαχρονικά η έσχατη τιμωρία τόσο σε καιρό πολέμου, όσο και ειρήνης. Αναφέρομαι βέβαια σε ποινή, που επιβάλλεται από δικαστήριο και όχι στις σφαγές και εκτελέσεις, μετά από συνοπτικές διαδικασίες.

Το ανθρώπινο δίκαιο ατελές, όπως και ο άνθρωπος διαμορφωτής του, διακρίνεται για τις διαχρονικές του αδυναμίες κατά τόπους. Αν αποδεχθούμε ότι η επιβολή ποινής έχει ως σκοπό τον σωφρονισμό του παραβάτη των νόμων, τότε η θανατική οπωσδήποτε δεν σωφρονίζει αυτόν, καθώς δεν του παρέχεται η δυνατότητα μεταμέλειας. Ο όρος μετάνοια ως εκκλησιαστικός δεν είναι σε χρήση στον χώρο του δικαίου. Βέβαια υποστηρίζεται ότι με την επιβολή της θανατικής ποινής επιχειρείται ο σωφρονισμός των άλλων, που ρέπουν προς την παραβατικότητα. Δρα λοιπόν αυτή σωφρονιστικά προς αποφυγή διάπραξης και από άλλους παρομοίων εγκλημάτων.

Θεωρείται στην εποχή μας εσφαλμένα ότι η επιβολή θανατικής ποινής είναι γνώρισμα αρχεγόνων κοινωνιών απολιτίστων. Λησμονούμε ότι αυτή επιβλήθηκε, κατά την κλασική ελληνική αρχαιότητα, στον μέγιστο των φιλοσόφων, τον Σωκράτη, ο οποίος είχε δικαστεί με την κατηγορία ότι «καινά δαιμόνια εισάγει και τους νέους διαφθείρει»! Υπήρξε ο Σωκράτης υπήρξε θύμα κακοδικίας κατηγορηθείς από φθονούντες αυτόν, οι οποίοι είχαν τη δύναμη να επηρεάσουν τους δικαστές ή ορθά του επεβλήθη η θανατική καταδίκη με βάση το ισχύον τότε αθηναϊκό δίκαιο; Είναι τα καινά δαιμόνια νέα θρησκευτική δοξασία, η οποία κλόνιζε τις επικρατούσες θρησκευτικές αντιλήψεις; Ο Σωκράτης στην απολογία του, όπως τη διέσωσε ο Πλάτων αναφέρεται σε έναν Θεό!

Καταδίκες σε θάνατο για λόγους θρησκευτικών πεποιθήσεων έχουμε και σε νεότερες θρησκείες. Στον κόσμο του ισλάμ επιβάλλεται η ποινή σε κάθε αρνούμενο την πίστη του. Στον κόσμο του παπισμού επιβαλλόταν, κατά τον Μεσαίωνα, από την «Ιερή εξέταση» σε κάθε αιρετικό, μάγο ή ύποπτο για άρνηση του Θεού!

Πέρα από τους θρησκευτικούς υπάρχουν και πολιτικοί λόγοι επιβολής της ποινής. Διεκδικητές του θρόνου ή κάποιου αξιώματος, ιδεολογικοί αντίπαλοι, σε νεότερες εποχές, καταδικάστηκαν σε θάνατο και εκτελέστηκαν. Η καταδίκη δεν εδραζόταν στις περιπτώσεις αυτές σε κάποιο δίκαιο, πέραν εκείνου του ισχυρού, ο οποίος τρέμει στη σκέψη απώλειας της εξουσίας. Στη βάση του δικαίου του ισχυρού λειτουργεί και το σύγχρονο διεθνές δικαστήριο, στο οποίο παραπέμπονται ως

εγκληματίες πολέμου μόνο πρόσωπα ανεπιθύμητα στους ισχυρούς του καιρού μας.

Ποια ήταν άραγε η αιτία του διωγμού και της καταδίκης των χριστιανών από τη ρωμαϊκή εξουσία επί τρεις αιώνες; Μια ακόμη λατρεία στο πλήθος των άλλων, κατά την ύστερη παρακμασμένη αρχαιότητα, θα έπρεπε να είχε γίνει ανεκτή. Η άρνηση απόδοσης τιμής στον αυτοκράτορα ως θεού δεν φαίνεται πειστικός λόγος, καθώς οι Ιουδαίοι δεν διώχθηκαν γι' αυτό. Μήπως ενοχλούσε αφάνταστα το νέο ήθος που εισήγαγε στην κοινωνία η νέα πίστη; Μήπως αυτό δεν ενοχλεί ακόμη και σήμερα την εκκοσμικευμένη κοινωνία μας;

Η θανατική καταδίκη επεβλήθη και στον Ιησού Χριστό σε παρωδία δίκης, σε διαχρονικό υπόδειγμα κακοδικίας. Άβουλος δικαστής, που έθεσε υπεράνω όλων τη διατήρηση της εξουσίας του, κάμφθηκε από τις απειλές των φθονερών κατηγόρων και υπέκυψε στο αίτημά τους να καταδικάσει έναν αθώο. Το άκρως εκπληκτικό είναι ότι ακόμη και σήμερα, μετά από δύο χιλιάδες έτη, τον Χριστό καταδικάζουν με παντοίους τρόπους πολλοί με λοιδορίες, εμπαιγμούς και βλασφημίες, όπως οι χαιρέκακοι άρχοντες των Εβραίων, που απολάμβαναν την οδύνη Του επί του σταυρού! Ο Χριστός ξανασταυρώνεται ακόμη και από αυτοαποκαλούμενους χριστιανούς.

Το φοβερό είναι ότι οι άνθρωποι της εξουσίας, κατά καιρούς, όρισαν μεθόδους εκτέλεσης της θανατικής ποινής φρικτούς, άκρως βασανιστικούς. Ο βασανισμός, ως μέθοδος αργού θανάτου, γνώρισμα απολιτίστων, διατηρήθηκε και σε θεωρούμενες πολιτισμένες κοινωνίες, αφού, ακόμη και σήμερα, υπάρχει μεγάλη σύγχυση περί του τι είναι πολιτισμός. Στα συναξάρια των αγίων μαρτύρων υπάρχουν περιγραφές φρικτών βασανιστηρίων, όπως εκκοπής μελών του σώματος, εξάπλωσης του μάρτυρα σε πυρωμένες εσχάρες, ρίψη στην πυρά ή σταύρωση, κατά το προηγούμενο του Αρχηγού της πίστεως Ιησού Χριστού. Ήσαν πολιτισμένοι οι Ρωμαίοι; Ήσαν πολιτισμένοι οι φιλόσοφοι και οι άλλοι διανοητές της ύστερης αρχαιότητας, που δεν τόλμησαν να καταδικάσουν τη βαρβαρότητα στις φρικτές μεθόδους εκτέλεσης αθώων υπάρξεων;

Οι ιστορικοί και άλλοι ασχοληθένες με τα κοινωνικά φαινόμενα, μικρόψυχοι όντες, αντιπαρέρχονται το θριαμβευτικό μαρτύριο εκατομμυρίων μαρτύρων της πίστεως και εστιάζουν την προσοχή στα όσα ακολούθησαν την επικράτηση της νέας πίστης. Ναι μεν στην καθ' ημάς Ανατολή περιορίστηκαν οι βασανισμοί και οι εκτελέσεις, δεν έπαψαν όμως οι ακρωτηριασμοί και οι τυφλώσεις ανεπιθυμήτων στους εξουσιαστές προσώπων. Στη Δύση όμως κάθε πύργος φεουδάρχη διέθετε θάλαμο βασανιστηρίων και σύνεργα αυτών εκτίθενται σήμερα σε μουσεία ευρωπαϊκών πόλεων. Είναι τα μόνα αντικείμενα «πολιτισμού», τα οποία είναι δικά τους. Τα λοιπά τα έχουν αρπάξει από τις χώρες της Μέσης Ανατολής, την Αίγυπτο και την πατρίδα μας! Όσο για τη μήτρα του ολοκληρωτισμού, το Βατικανό, προσφιλείς στα όργανά του δεν

ήταν μόνο οι βασανισμοί, για την ομολογία της ενοχής του κατηγορουμένου, αλλά και η καταδίκη του «ενόχου» στην πυρά προς εξαγνισμό!

Κατά τη νεωτερικότητα έχουμε εξημέρωση των ηθών. Η Θανατική καταδίκη κατέστη πολύ λιγότερο οδυνηρή (τυφεκισμός, αποκεφάλιση ή απαγχονισμός). Τελικά οι περισσότερες δυτικές χώρες και, μεταξύ αυτών, και η δική μας κατήργησαν, και πολύ ορθά τη θανατική ποινή. Διατηρείται αυτή ακόμη στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η εκτέλεση γινόταν με ηλεκτρική εκκένωση επί του σώματος του καταδίκου και γίνεται πλέον με ένεση δηλητηρίου, με στόχο τον ανώδυνο και τάχιστο θάνατο. Κάποιοι κύκλοι ζητούν την επαναφορά και στην Ευρώπη της ποινής. Ισχυρίζονται ότι πρέπει να εκτελούνται οι ειδεχθείς εγκληματίες, οι έμποροι ναρκωτικών και ίσως κάποια ακόμη, προς σωφρονισμό των ρεπόντων προς την εγκληματικότητα. Δεν αντιλαμβάνονται όμως ότι η εγκληματικότητα βρίσκεται στη μεγαλύτερη έξαρσή της στις ΗΠΑ. Δεν είναι λύση η επιβολή της θανατικής ποινής, αλλά ο επαναπροσανατολισμός της κοινωνίας. Σήμερα στις δυτικές κοινωνίες το έγκλημα υπό ποικίλες μορφές του προβάλλεται, διδάσκεται, καλλιεργείται με υπεύθυνους την Πολιτεία πρωτίστως, που παρατηρεί απαθώς τα τελούμενα, τα μέσα ενημέρωσης και «ψυχαγωγίας», τους κύριους προαγωγούς στο έγκλημα, και τους γονείς, που εφησυχάζουν, αντί να επαγρυπνούν για την πνευματική καλλιέργεια των τέκνων τους. Τη θανατική ποινή καταδικάζει η Εκκλησία, καθώς η ζωή είναι δώρο του Θεού και δεν έχει δικαίωμα άνθρωπος να την αφαιρεί.

Στις ΗΠΑ η θανατική ποινή δεν εκτελείται αμέσως, μετά την καταδίκη. Ο μελλοθάνατος δυνατόν να παραμείνει φυλακισμένος ακόμη και επί έτη. Στο διάστημα αυτό πολλά μπορούν να συμβούν. Σε φυλακή της Αριζόνας παρέμεινε φυλακισμένος για καιρό ο μελλοθάνατος Φράνκ Άτγουντ. Τον βάρυναν πολλές παραβάσεις, δεν είχε όμως αποδεχθεί ότι υπήρξε φονιάς νέας, για τον θάνατο της οποίας του επιβλήθηκε η ποινή του θανάτου. Στη φυλακή γνώρισε την ορθοδοξία, βαπτίστηκε και έλαβε το όνομα Αντώνιος, μελέτησε σε βάθος τα της νέας του πίστης με τη βοήθεια επισκόπων από Ελλάδα και Κύπρο. Εκκλήσεις για την μετατροπή της ποινής του απορρίφθηκαν. Επέμενε στην αθωότητά του μέχρι τέλους. Την παραμονή της εκτέλεσης εκάρη μοναχός και έλαβε το όνομα Εφραίμ, προς τιμή του αγιορείτη γέροντα που ίδρυσε τη μονή του Αγίου Αντωνίου στην Αριζόνα. Πορεύθηκε γαλήνιος προς τον θάνατο και εξέπληξε τους δεσμοφύλακές του. Η καλή αλλοίωσις μπορεί να επέλθει ακόμη και σε φυλακή βαρυποινιτών.

«ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ»